

סנהדרין לג

מסנה סנהדרין לב.	משנה בכורות כח:	
הסתירה	מתזירין בין לזכות בין לחובה	דן את הדין, זיכה את החייב, חייב את הזכאי, טימא את הטהור, טיהר את הטמא – מה שעשה עשוי, וישלם מביתו
פתרון 1: רב יוסף	במומחה	כאן בשאינו מומחה
קושי	ובמומחה מחזירין? והקתני (בבכורות כח): אם היה מומחה לבית דין – פטור מלשלם!	
תירוץ	כאן שיש גדול הימנו בחכמה ובמנין	כאן שאין גדול הימנו בחכמה ובמנין.
פתרון 2: רב ששת	שטעה בדבר משנה	שטעה בשיקול הדעת
קושי של רב המנונא על רב ששת	מעשה בפרה של בית מנחם שניטלה האם שלה, והאכילה רבי טרפון לכלבים. ובא מעשה לפני חכמים ביבנה, והתירוהו. שאמר תודוס הרופא: אין פרה וחזירה יוצאת מאלכסנדריא של מצרים אלא אם כן חותכין האם שלה, כדי שלא תלד. אמר רבי טרפון: הלכה חמורך, טרפון! אמר לו רבי עקיבא: פטור אתה, שכל המומחה לרבים פטור מלשלם. ואי איתא, לימא ליה: "טועה בדבר משנה אתה, וטועה בדבר משנה חוזר."	
תירוץ	חדא ועוד קאמר:	1. חדא, דטועה בדבר משנה אתה, וטועה בדבר משנה חוזר. 2. ועוד: אי נמי בשיקול הדעת טעית – מומחה לרבים אתה, וכל המומחה לרבים פטור מלשלם.
פתרון 3: רב חסדא	שלא נטל ונתן ביד	שנטל ונתן ביד
		<ul style="list-style-type: none"> בשלמא חייב את הזכאי, כגון שנטל ונתן ביד. אלא זיכה את החייב, היכי משכחת לה? דאמר ליה: "פטור אתה", והא לא נטל ונתן ביד! כיון דאמר "פטור אתה", כמו שנטל ונתן ביד דמי
תירוץ 1	קושי: אלא מתניתין דקתני: דיני ממונות מחזירין בין לזכות בין לחובה , בשלמא לזכות משכחת לה, דאמר ליה מעיקרא: "חייב אתה", ולא נטל ולא נתן ביד.	
דחיית התירוץ	<ul style="list-style-type: none"> אלא לחובה היכי משכחת לה? דאמר ליה: "פטור אתה?" והאמרת: כיון דאמר ליה "פטור אתה", כמו שנטל ונתן ביד דמי! תירוץ: חדא קתני: דיני ממונות מחזירין לזכות, שהיא חובה. קושי על התירוץ: דכוותה גבי נפשות: מחזירין לזכות, ואין מחזירין לחובה. תירוץ: מחזירין לזכות – זכות גרידתא, ואין מחזירין לחובה – לזכות שהיא חובה.	
תירוץ 2: רבינא	קושי על התירוץ: חובתיה דמאן? תירוץ: הא לא קשיא, חובתיה דגואל הדם. קושי על התירוץ: משום חובתיה דגואל הדם קטלינן ליה להאי? ועוד, מאי "בין" "בין"? קשיא.	
	זיכה את החייב - כגון שהיה לו בידו משכון, ונטלו ממנו.	טימא את הטהור, דאגע ביה שרץ. טיהר את הטמא, שעירבן בין פירותיו.

קושי על הקושי של רב המנונא על רב ששת: אמר רב נחמן בר יצחק לרבא: מאי קא מותיב רב המנונא לרב ששת מפרה? פרה הרי האכילה לכלבים, וליתא דתהדר.

תירוץ: הכי קאמר ליה:

- אי אמרת בשלמא טעה בדבר משנה אינו חוזר, אלמא קם דינא – היינו דקא מפחיד רבי טרפון, וקאמר ליה איהו: מומחה לבית דין אתה ואתה פטור מלשלם.
- אלא אי אמרת טעה בדבר משנה חוזר, לימא ליה: כיון דאילו הואי פרה, דינך לאו דינא ולא כלום עבדת, השתא נמי לא כלום עבדת.

